

ANALIZA LUNII

NR. 11.1 | FEBRUARIE 2025

**CENTRUL PENTRU STUDIUL DEZVOLTĂRII
INTERNAȚIONALE ȘI MIGRAȚIEI**

CENTRE FOR THE STUDY OF INTERNATIONAL DEVELOPMENT AND MIGRATION

**IMIGRAȚIA ÎN PRESA ROMÂNEASCĂ
- O ANALIZĂ A CADRAJELOR UTILIZATE ÎN ȘTIRILE DIN ROMÂNIA -**

Alina TEODORESCU

INTRODUCERE

Imigrația reprezintă unul dintre cele mai dezbătute subiecte la nivel european, având un impact semnificativ asupra agendelor politice, economice și sociale. Mass-media joacă un rol central în conturarea percepțiilor publicului asupra acestui fenomen, influențând dezbaterile publice prin selectarea perspectivelor din care sunt relatate evenimentele. Studiile anterioare au evidențiat cum „criza refugiaților” din 2015 a marcat o schimbare dramatică în tonul și temele acoperite de mass-media, trecând de la o toleranță precaută și solidaritate, la discursuri centrate pe securitate și narațiuni bazate pe frică (Georgiou & Zaborowski, 2017).

În contextul actual, imigrația continuă să fie un subiect relevant, însă percepția publicului variază în funcție de prioritățile socio-politice. Conform rezultatelor Eurobarometru din 2024, românii au clasat imigrația drept a patra problemă ca importanță cu care se confruntă Uniunea Europeană, după războiul din Ucraina, situația economică internă și inflația. Totuși, acoperirea mediatică a imigrației în România este relativ redusă, iar informațiile disponibile sugerează o abordare limitativă a subiectului, cu accent pe aspectele administrative și economice, în detrimentul celor sociale sau culturale.

Această cercetare își propune să analizeze modul în care imigrația este prezentată în mass-media românească, explorând cadrele dominante utilizate în relatările despre imigrație publicate în două luni consecutive ale anului 2024. Se urmărește identificarea temelor principale, tonalităților și cadrajelor secundare, cu scopul de a înțelege mai bine cum este construit discursul public despre imigrație în România. Într-un context european marcat de îmbătrânirea populației și deficitul de forță de muncă, multe țări atrag muncitori calificați din afara granițelor, în ciuda presiunii politice venite din partea partidelor de extremă dreapta, care promovează retorici anti-imigrație. Aceste contradicții evidențiază complexitatea fenomenului, dar și importanța unei analize critice asupra modului în care presa contribuie la modelarea opiniei publice.

Studiul de față se bazează pe teoria cadrajelor, un instrument util în înțelegerea modului în care sunt structurate narațiunile mediatice. Analiza cadrării imigrației în presa românească aduce o contribuție importantă la literatura de specialitate, completând cercetările anterioare despre reprezentarea imigrației în media europeană și oferind o perspectivă locală asupra unui subiect global.

I. DELIMITĂRI CONCEPTUALE

I.1. Teoria cadrajelor

În vederea analizării modului în care imigrația și imigranții sunt reprezentați în presa românească, vom utiliza teoria cadrajelor (engl. framing), care este definită de Robert M. Entman ca procesul de „a selecta anumite aspecte ale unei realități percepute și a le face mai proeminente într-un text comunicativ, într-un mod care să promoveze o anumită definiție a problemei, o interpretare cauzală, o evaluare morală și/sau o recomandare de soluție pentru elementul descris (Entman, 1993).

Mutând focusul pe media, pe lângă informațiile existente într-o știre dată, aceasta cuprinde și „cadre” (engl. frames), care influențează modul în care publicul interpretează un eveniment sau o problemă, având un impact semnificativ asupra credințelor, atitudinilor și comportamentelor acestuia (Tewksbury & Scheufele, 2019). În capitolul destinat teoretizării și utilizării cadrajelor din cartea „Media effects: Advances in theory and research” (2019), Tewksbury și Scheufele merg chiar mai departe, susținând că un cadraj eficient poate structura semnificația unui mesaj chiar și în absența informației propriu-zise, bazându-se pe norme, valori și semnificații culturale.

Reprezentarea migrației și a imigranților în presa românească poate fi analizată prin prisma teoriei cadrajelor, care evidențiază modul în care mass-media nu doar informează, ci și influențează percepțiile publicului, prin prezentarea datelor factice din diverse „unghiuri” (perspective). Astfel, presa nu doar reflectă realitatea, ci o modelează activ, creând un context interpretativ care poate influența profund dezbaterile sociale și politice.

Lipsa unui sistem unitar pentru identificarea tiparelor de cadraj în diverse domenii de politici publice a fost abordată de Amber E. Boydston, Justin H. Gross et. al (2013), prin crearea Manualului de Cadre Politice (engl. Policy Frames Codebook), un instrument pentru analiza cadrării problemelor de politică publică. Manualul oferă un sistem de clasificare a cadrajelor

aplicabile în diverse probleme aferente domeniilor de politică publică, fiind proiectat astfel încât să poată fi specializat în funcție de particularitățile fiecărui subiect. Manualul conține 14 tipuri de cadre, aplicabile oricărei probleme de politică (avort, imigrație, ajutor extern etc.) și în orice context comunicațional, dintre care le menționăm pe următoarele, relevante pentru actuala analiză (Boydston, Gross, Resnik, & Smith, 2013):

- Cadre economice: costurile, beneficiile sau implicațiile financiare/monetare ale problemei;
- Cadre de capacitate și resurse: lipsa sau disponibilitatea resurselor sau capacitatea sistemelor și resurselor existente de a îndeplini obiectivele politice;
- Cadre morale: orice perspectivă—sau obiectiv sau acțiune politică (inclusiv acțiuni propuse) – determinate de sentimente de etică sau responsabilitate socială;
- Cadre de ordine publică, criminalitate și justiție: politici specifice aplicate în practică și modul lor de aplicare, stimulente și implicații. Include relatări despre aplicarea și interpretarea legilor de către indivizi și organele de ordine, încălcarea legilor, lacune legislative, amenzi, sentințe și pedepse, creșterea sau reducerea criminalității;
- Cadre de securitate și apărare: securitatea, amenințările la adresa securității și protecția persoanelor, familiilor, grupurilor, națiunii etc.;
- Cadre de sănătate și siguranță: accesul la servicii medicale și eficiența acestora, prevenirea sau perpetuarea violenței cu arme de foc, infrastructura și siguranța clădirilor;
- Cadre de calitate a vieții: Efectele unei politici asupra bogăției indivizilor, mobilității, accesului la resurse, fericirii, structurilor sociale, rutinei zilnice, calității vieții comunitare etc.
- Cadre de identitate culturală: normele sociale, tendințele, valorile și obiceiurile care constituie cultura, așa cum se raportează la o problemă de politică specifică,
- Cadre de opinie publică: referințe la atitudinile sociale generale, sondaje și informații demografice, precum și consecințele implicite sau reale ale abaterii de la opinia publică sau sondaje;
- Cadre politice: considerațiile politice legate de o problemă;
- Cadre de reglementare externă și reputație: Relațiile externe ale României cu o altă națiune, relațiile externe dintre state sau relațiile între grupuri.

Având în vedere relevanța cadrajelor teoretizate de Semetkoo and Valkenbur (2000) pentru subiectul prezentei lucrări și gradul ridicat de utilizare al acestora în analiza mesajelor despre migrație, menționăm următoarele tipuri:

- Cadre de conflict: accentuează conflictele dintre indivizi, grupuri, instituții sau țări;
- Cadrul de interes uman: aduce în prim plan povestea unui individ sau o perspectivă emoțională asupra prezentării unui eveniment, subiect sau problemă;
- Cadrul de responsabilitate: prezintă o problemă sau o situație astfel încât să atribuie responsabilitatea pentru cauzarea sau soluționarea acesteia fie guvernului, fie unui individ sau unui grup.

Autorii menționează, de asemenea, că orice material de comunicare poate conține un cadru primar și altele suplimentare – spre exemplu, un mesaj concentrat pe impactul economic al imigrației, dar care include și discuții despre provocările legate de calitatea vieții imigranților și asimilarea culturală, va cuprinde trei tipuri de cadre – economic, calitatea vieții și identitatea culturală (Boydston, Gross, Resnik, & Smith, 2013).

I.2. Migrația

O definiție generală a migrației descrie conceptul ca reprezentând „mișcarea persoanelor din locul lor obișnuit de reședință, fie prin trecerea unei frontiere internaționale, fie în interiorul unui stat” (OIM, 2019). Așadar, există două tipuri de migrație – internă, constând în mișcarea persoanelor în interiorul țării de origine, și internațională, când persoanele locuiesc în altă țară. Această lucrare se concentrează pe/are ca principal punct de interes migrația internațională, deoarece media autohtonă se raportează adesea la imigranții străini care intră pe teritoriul României prin utilizarea termenului de „migranți”. În planul migrației internaționale, un migrant este „orice persoană care se deplasează sau s-a deplasat peste o graniță internațională (...), îndepărtându-se de locul său obișnuit de reședință, indiferent de: (1) statutul juridic al persoanei; (2) dacă deplasarea este voluntară sau involuntară; (3) motivele care au determinat această deplasare; sau (4) durata șederii (IOM, 2019).

Mișcarea migratorie se realizează în două direcții principale: emigrația, care reprezintă plecarea indivizilor dintr-o țară sau regiune, și imigrația, care se referă la sosirea acestora într-o altă țară sau regiune. Migrația poate fi clasificată în migrație voluntară, care implică deplasarea

din proprie alegere din motive economice, sociale sau educaționale, și migrație forțată, în cazul căreia persoanele sunt constrânse să plece de diverși factori precum conflictele armate, persecuțiile sau dezastrele naturale. Așadar, decizia de a migra voluntar este liberă, în timp ce migrația forțată este determinată de factori care amenință viața sau siguranța. Totuși, linia dintre cele două tipuri este adesea neclară, deoarece condiții economice extreme sau instabilitatea politică pot îmbina elemente voluntare și forțate, complicând răspunsurile politice și umanitare (Dragojević, 2019).

Migranții sunt clasificați în diferite categorii în funcție de cauzele și destinația deplasării lor, însă și în funcție de statutul lor juridic în țara de destinație (Tsegay, 2023). Așa cum, în realitate, motivele pentru care persoanele aleg să migreze sunt complexe și nu pot fi întotdeauna clasificate în categorii predefinite, există și deficiențe în gestionarea acestora în țările în care aleg să emigreze, ca urmare a lacunelor din documentele programatice existente. Spre exemplu, conform Convenției ONU privind Statutul Refugiaților din 1951, statutul de refugiat poate fi dobândit de către o persoană doar în cazul în care există „temeri justificate de a fi persecutată din cauza rasei, religiei, naționalității, apartenenței la un anumit grup social sau opiniilor sale politice”¹. Definiția oferită de Convenție privind statutul refugiaților nu permite interpretări flexibile și exclude o multitudine de situații care reprezintă provocări actuale pentru migranți (ex. război, violența generalizată) (Irod, 2024). Drept urmare, au fost adoptate mecanisme de protecție complementară și temporară, care oferă sprijin persoanelor ce au nevoie de protecție internațională, dar nu îndeplinesc criteriile stricte pentru acordarea statutului de refugiat. Nici acestea nu sunt, însă, aplicabile în toate cazurile, existând situații în care accesul persoanelor în țară este refuzat.

În cadrul prezentei cercetări, vor fi luate în considerare știrile care abordează imigrația în România în toate subcategoriile sale, indiferent de motivele care au stat la baza acesteia, statutul persoanelor și gradul de legalitate.

¹ Textul Convenției poate fi accesat pe website-ul UNHCR, la adresa <https://www.unhcr.org/media/convention-and-protocol-relating-status-refugees>.

II. REVIZUIREA LITERATURII

Într-un studiu care examinează relația dintre agenda media și cea parlamentară în legătură cu imigrația și integrarea în Olanda, Vliegenthart și Roggeband (2007) au analizat cadrajele utilizate în politică și presă în perioada 1995 – 2004. Rezultatele au evidențiat o influență bidirecțională pe termen lung între cele două arene, deși influența pe termen scurt este redusă. Schimbările majore, precum abandonarea multiculturalismului în favoarea politicilor restrictive după alegerile din 1998 și accentuarea cadrului „Islam ca amenințare” după 9/11, au remodelat semnificativ dezbaterea publică și politică (Vliegenthart & Roggeband, 2007).

Deși analiza cadrajelor din comunicarea publică din Europa privind migrația a fost relativ redusă la începutul secolului curent, creșterea numărului de imigranți începând cu a doua jumătate a primei decade a crescut exponențial interesul pentru cunoașterea modului în care cei sosiți erau portretizați și percepuți de opinia publică (Jakob-Moritz, și alții, 2018). Intensificarea fluxurilor la începutul celei de-a doua decade și chiar dublarea numărului de imigranți în ani consecutivi – ex. 60.000 de sosiri în 2013, comparativ cu 130.000 în 2014 – au adus în prim plan migrația. La începutul anului 2015, Alexander Caviedes (2015) a analizat modul în care presa din Marea Britanie, Franța și Italia au cadrat imigrația și migranții, evaluând prevalența narațiunilor de securitate și a celor economice. Rezultatele sugerează că, la momentul realizării studiului, nu se putea discuta încă de o meta-narațiune dominantă de securizare în presa europeană. Referințele directe la amenințări fizice sau criminalitate apăreau rar, singura excepție fiind mențiunile despre granițe, care au avut o frecvență mai crescută. Studiul evidențiază, de asemenea, variații semnificative între țări în privința prioritizării problemelor economice sau de securitate, subliniind complexitatea narațiunilor despre migrație în presa europeană (Caviedes, 2015).

Fără a contesta rezultatele analizei realizate de Alexander Caviedes, studii ulterioare ale cadrajelor privind imigrația în contextul crizei refugiaților în alte state europene au identificat cadrajele legate de securitate ca fiind predominante. Diferența dintre concluziile autorilor poate avea la bază, în primul rând, contextul particular al statelor diferite care au făcut obiectul analizei, precum și variațiile din presa statelor europene, respectiv de faptul că, la momentul publicării studiului realizat de Caviedes (februarie 2015), nu fusese încă atins apogeul crizei. Astfel, o analiză recentă a modului în care presa scrisă și buletinele de știri ale principalelor televiziuni din Cehia și

Slovacia au încadrat imigrația înainte și în timpul crizei refugiaților din UE (2013–2016) arată că cele mai frecvent utilizate cadre au fost cele de securitate, în timp ce cadrul de victimizare a fost mult mai rar invocat. În media de calitate, cadrele economice și administrative apar mai des decât în tabloide, care preferă să folosească cadrele de securitate și culturale. Tonalitatea a fost predominant negativă, cu cadrele de securitate și culturale fiind cele mai negativ valorificate. De asemenea, actorii politici domină narațiunea mediatică, în timp ce imigranții și refugiații sunt aproape invizibili ca surse directe în relatări (Kovář, 2023).

Chouliaraki și Zaborowski (2017) analizează modul în care criza refugiaților din 2015 a fost acoperită în presa din opt țări europene, identificând o tendință puternică de a sublinia consecințele negative ale găzduirii refugiaților, cu 58% din știri concentrându-se pe patru tipuri de argumente împotriva refugiaților: geopolitice (frica de terorism), economice (frica de criza economică), culturale (frica sau antipatia față de Islam) și morale (frica de înșelăciune). Studii recente întăresc rezultatele, identificând patru cadre predominante de reprezentare a imigranților în mass-media din sudul Europei: normalizarea, victimizarea, povara socială și amenințarea, cadrele negative (care portretizează imigranții fie ca o povară, fie ca o amenințare) crescând semnificativ între 2014 și 2019 (The Conversation, 2025).

În ceea ce privește cadrele din presa românească despre criza refugiaților, acestea au făcut obiectul unui studiu realizat de Vincze, Meza și Balab în 2020, în cadrul căruia au fost analizate articole publicate pe site-urile celor mai citite șase publicații românești (trei ziare de calitate și trei tabloide) în perioada 2015 - 2017. Au fost identificate șase cadre principale și șase secundare: criză europeană, context/victimizare, relocare/distribuție, conflict internațional, problemă socială, costuri naționale, teme religioase, politica de imigrație a SUA, umanitar/internațional; rezultatele au fost catalogate de către autori ca o dovadă a tendinței europene generale de securizare a discursului, dar și a unei specificități regionale, cu un accent puternic pe criză ca o problemă europeană, caracteristică presei din Europa Centrală și de Est (Vincze, Meza, & Balaban, 2021).

Pe lângă analiza cadrelor utilizate în descrierea generală a migrației și imigranților, anumiți autori s-au concentrat pe tipuri și minorități culturale specifice de imigranți, în vederea identificării modului în care persoanele din aceste categorii sunt portretizate în media. Spre exemplu, un studiu realizat în 2016 (Kroon, Kluknavská, Vliegthart, & Boomgaarden)

analizează modul în care mass-media din Europa cadrează imaginea romilor din Olanda, Germania, Slovacia, Cehia și Marea Britanie, explorând cum percepțiile stereotipice și discriminatorii sunt reflectate sau întărite de mass-media. Analiza variațiilor în portretizarea romilor a reliefat o dualitate în utilizarea cadrajelor, romii fiind portretizați atât ca victime, cât și ca autori de fapte negative, diferențele putând fi atribuite în mare măsură surselor și tipurilor de ziare (Kroon, Kluknavská, Vliegenthart, & Boomgaarden, 2016). În 2017, Meeusen și Jacobs (2017) evidențiau că romii sunt mai frecvent portretizați ca o amenințare economică decât alte grupuri, în timp ce nord-africanii sunt adesea înfățișați ca o amenințare culturală, spre deosebire de europenii de est. Autorii au concluzionat că portretizarea mediatică a diferitelor grupuri etnice variază în funcție de tipul de amenințare asociat cu fiecare grup, reflectând stereotipuri și prejudecăți specifice fiecărei regiuni sau comunități (Meeusen & Jacobs, 2017).

Într-un studiu publicat în 2014, Balch și Balabanova (2014) analizează dezbaterile publice din Marea Britanie despre migrarea în interiorul UE a românilor și bulgarilor, în Marea Britanie, între 2006 și 2013, în vederea evaluării schimbărilor din discursurile publice. Cercetarea s-a concentrat pe șase ziare naționale din Marea Britanie și arată o dominație aproape completă a justificărilor comunitare, bazate în principal pe șovinismul social, însoțite de o creștere semnificativă a argumentelor legate de securitate și o scădere a ideilor naționaliste economice (Balch & Balabanova, 2014).

Așadar, în afara perioadei de vârf a crizei refugiaților din 2015, analiza modului în care migrația este portretizată în media românească a fost limitată. Majoritatea studiilor se concentrează pe reprezentările din media europeană, evidențiind predominanța cadrajelor legate de securitate, economice și culturale, în funcție de contextul național și specificul perioadei analizate.

Deși analiza regională indică o tendință generală spre securitzare, specificul local al României rămâne insuficient explorat. Lucrarea de față își propune să contribuie la umplerea acestei lacune, oferind o înțelegere mai amplă a narațiunilor despre migrație din presa românească.

III. STUDIU DE CAZ – PORTRETIZAREA IMIGRANTULUI ÎN PRESA DIN ROMÂNIA

III.1. Metodologie

Această cercetare utilizează o abordare mixtă, axată pe analiza de conținut a totalității știrilor identificate în perioada 15 august – 15 octombrie 2024, alături de identificarea și analiza atributelor utilizate în cadrul acestora în legătură cu imigrația și imigranții. Perioada aleasă precedă începerea campaniei electorale pentru alegerile prezidențiale, pentru a evita potențiale influențe ale mesajelor publice determinate de contextul electoral.

Întrebări de cercetare

1. Care sunt cadrajele utilizate în știrile din presa românească privind imigrația și imigranții?
2. Care este tonalitatea predominantă (pozitivă/negativă/neutră) în mesajele privind imigrația și imigranții din presa românească?
3. Care sunt principalele însușiri atribuite imigranților și imigrației în presa românească?

Scopul cercetării

Cercetarea propusă are drept scop obținerea unei înțelegeri aprofundate a modului în care imigrația este portretizată în presa autohtonă, contribuind la formularea unui răspuns bine fundamentat la întrebările de cercetare.

Designul cercetării

În identificarea articolelor se va ține cont de perioada selectată și vor fi utilizate cuvinte cheie precum „imigrant”, „migrant”, „refugiat”, „imigrație”, „migrație”. Ulterior, va fi analizat fiecare articol, pentru identificarea cadrajelor utilizate, atât cel principal, cât și eventuale cadraje secundare. Cadrajele utilizate în analiza de conținut au fost definite în prealabil, conform literaturii de specialitate, pentru a asigura o operaționalizare clară și consecventă. Cadrajele selectate sunt cele descrise în primul capitol al lucrării. Astfel, abordarea este mai degrabă deductivă și investighează cadrajele care sunt definite și operaționalizate anterior desfășurării cercetării. Fiecare articol va fi analizat pentru a determina tonalitatea acestuia – pozitivă, negativă sau neutră – în raport cu imigranții, imigrația și subiectele asociate. Nu în ultimul rând, vor fi extrase atributele utilizate

pentru caracterizarea imigrației și a imigranților și va fi măsurată frecvența cu care acestea sunt utilizate.

III.2. Analiză de conținut – imigrația în media românească

În perioada de referință, au fost identificate 19 știri care abordează imigrația și/sau imigranții în România sau Uniunea Europeană (UE), fiind excluse cele în care se relatează despre emigrarea românilor, imigrarea în alte state ale UE sau orice alte subiecte conexe migrației care nu au legătură cu imigrarea în România.

În urma analizei de conținut a știrilor despre imigrație, cadrul economic a fost cel mai des identificat ca temă primară (vezi Figura 1). Tonalitatea utilizată în cazul acestui cadraj este în general pozitivă – aprox. 16 % au o tonalitate negativă, în cazul celorlalte fiind pozitivă (50%) sau neutră. Astfel, majoritatea știrilor din această categorie relatează despre imigrația pentru ocuparea forței de muncă, care este văzută drept o soluție pentru deficitul actual.

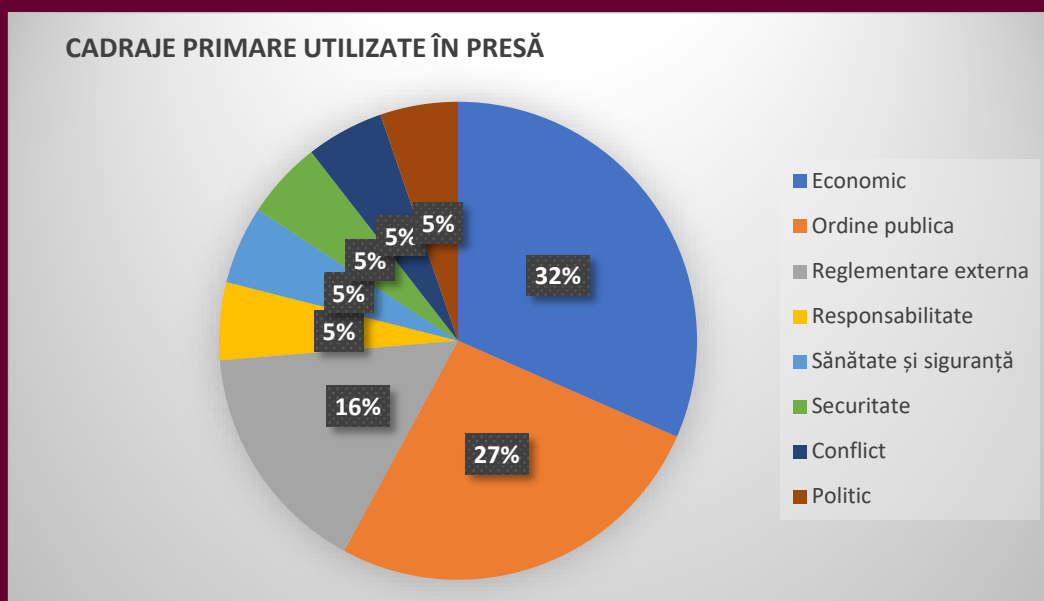

Figura 1: Grafic cu cadrele primare și frecvența utilizării lor în știrile din presa românească referitoare la imigrație, publicate în perioada 15 august – 15 octombrie 2024

Cadrajul secundar utilizat în știrile care discută migrația în corelație cu sectorul economic sunt cele de opinie publică, capacitate și resurse, responsabilitate, impact uman și calitate a vieții. Mai exact, în relatările privind imigrația din perspectivă economică, sunt menționate aspecte legate de capacități și resurse, cum ar fi: importanța distribuirii resurselor statului în raport cu schimbările demografice și sociale

determinate de migrație, pentru a obține cele mai bune rezultate în plan economic și social; lipsa de resursă umană în piața muncii autohtonă; locuri de muncă disponibile pentru refugiații ucraineni. Știrile care discută imigrația din perspectivă economică sunt și cele care utilizează cel mai mult cadrul impactului uman (aprox. 33%), menționând dificultăți ale imigranților în țara de origine, complexitatea procesului de a ajunge în România și provocări cu care se confruntă, respectiv experiențele concrete ale unor imigranți din România. Cu toate acestea, focusul asupra poveștilor unor imigranți și prezentarea unor evenimente din experiența acestora sunt relativ reduse în totalul de știri (21%), majoritatea vorbind în termeni generali, fără a aduce în prim-plan cazuri particulare.

După cadrul economic, imigrația este prezentată cel mai adesea prin utilizarea cadrului ordinii publice, în circa 27 % din știrile identificate. Majoritatea articolelor fac referire la acțiunile organelor de ordine din România pentru a combate imigrația ilegală la frontiere prin depistarea tentativelor de accesare ilicită a teritoriului, acțiuni DIICOT și DNA în legătură cu infracțiunile comise de autoritățile cu responsabilități în gestionarea imigrației, destructurarea unor rețele transfrontaliere de migrație ilegală, persoane reținute și sentințe aplicate. În cazul acestor știri, toate fac referire la latura ilegală a migrației, folosind în proporție de 80% o tonalitate negativă (și 20% neutră). Cadrele secundare utilizate sunt cele ale responsabilității, securității și economic. Cadrul secundar al responsabilității este utilizat pentru a atribui datoria de a combate migrația ilegală autorităților române, în special Poliției de Frontieră, iar cel economic pentru a justifica fenomenul prin nevoile financiare ale imigranților. Securitatea este utilizată în plan secundar nu pentru a portretiza imigranții drept o amenințare pentru statul român, ci pentru a îndrepta focusul asupra rețelelor de trafic de migranți și infracțiunilor comise de acestea.

Reglementarea externă și reputația constituie un cadru utilizat în proporție de 16% în știrile analizate, fie pentru a atribui gestionarea migrației unor organizații internaționale (UNHCR, Comisia Europeană), fie pentru a evidenția îmbunătățirea reputației României în cadrul UE în ceea ce privește atractivitatea economică pentru imigranți. 66% dintre știri au o tonalitate pozitivă, utilizând cadre secundare de impact uman și opinie publică, care justifică primirea imigranților prin experiențele triste de viață ale acestora și atitudini / percepții ale populației cu privire la subiect. Tonalitatea negativă (1/3 știri) nu a fost utilizată în raport cu imigrația în sine, ci pentru a descrie

procesele politice de la nivelul UE, care conduc la înăsprirea măsurilor pe acest palier.

Alte cadre primare utilizate în măsură egală sunt sănătatea și siguranța și responsabilitatea, care prezintă cazuri de refugiați tratați în spitalele din România și atribuie responsabilitatea scăderilor trecerilor frauduloase din anul 2024 măsurilor luate la nivel european, în special acordurile cu țări de origine și tranzit și acțiunilor FRONTEX. Cadrele politice și de conflict sunt utilizate în exclusivitate pentru a descrie conflictualitatea dinamicii politice din UE privind imigrația și opoziția organizațiilor care militează pentru drepturile imigranților față de intensificarea monitorizării frontierelor prin achiziția de echipamente destinate supravegherii.

În ceea ce privește cadrele secundare, ilustrate în Figura 2, se remarcă dominanța mențiunilor de impact uman, ceea ce sugerează o tendință de a introduce aspecte emoționale sau povești individuale în articole. Deși în știrile în care cadrul este prezent se observă încercarea de „a umaniza” subiectul imigrației, numărul acestora este relativ redus (4/19), indicând o prevalență a percepției acestuia ca un fenomen descris mai degrabă statistic, fără a evidenția cauzele, dificultățile și provocările pe care imigranții le întâmpină în țara de origine, pe parcursul deplasării și în țara gazdă.

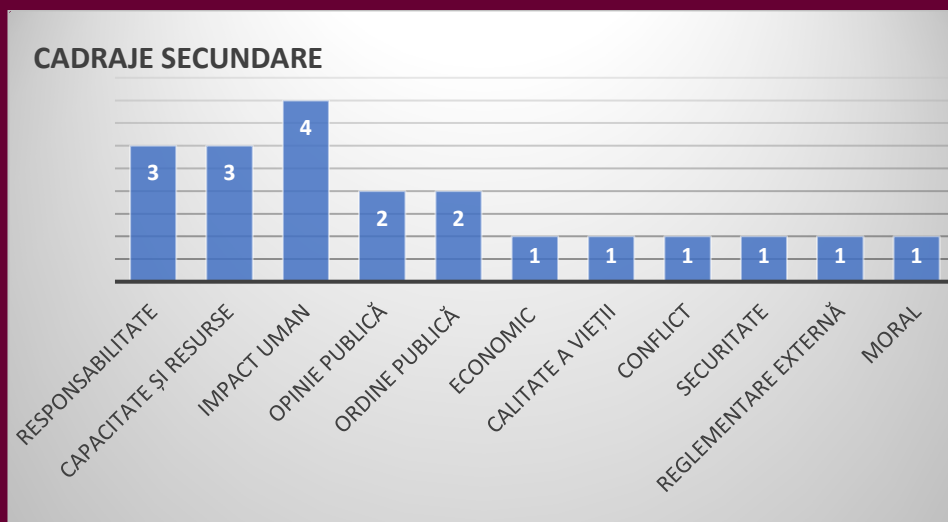

Figura 2: Grafic cu cadrele secundare și frecvența utilizării lor în știrile din presa românească referitoare la imigrație, publicate în perioada 15 august – 15 octombrie 2024

Cadrele secundare de responsabilitate și capacitate și resurse, cu câte 3 mențiuni fiecare, sunt folosite pentru a sprijini argumentele principale ale știrilor sau pentru a contextualiza provocările legate de imigrație – în principal, atribuie responsabilitatea pentru depistarea și soluționarea

imigrației ilegale autorităților române sau fac apel la situația din piața muncii – deficit de resursă umană, prevalența muncitorilor străini.

Frecvența scăzută a utilizării cadrului moral, dar și a celor de reglementare externă, securitate, conflict și calitate a vieții sugerează că sunt abordate doar ocazional și probabil în contexte specifice. De exemplu, cadrul economic este menționat doar marginal, ceea ce poate reflecta fie o omisiune deliberată, fie faptul că nu este considerat suficient de relevant în comparație cu alte dimensiuni. Menționarea limitată a cadrului moral (1 apariție) indică o atenție redusă acordată aspectelor etice în articolele analizate, neexistând conexiuni între normele morale și modul de gestionare al imigrației. Cadrul de reglementare externă are o prezență scăzută în plan secund, spre deosebire de cel primar, sugerând că relațiile internaționale sau perspectivele externe asupra imigrației sunt abordate de presă doar în cazul în care este descrisă dinamica la nivelul Uniunii privind migrația.

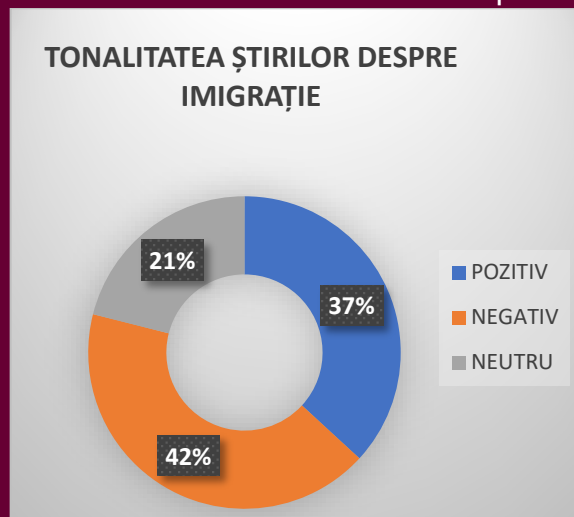

Figura 3: Grafic cu tonalitățile utilizate în știrile privind imigrația din presa românească, publicate în perioada 15 august – 15 octombrie 2025

În ansamblu, imigrația nu pare să constituie un subiect principal în presa românească, subiectul fiind abordat cu precădere ca urmare a unor evenimente precum depistarea de imigranți ilegali la graniță, acțiuni ale autorităților române, respectiv sondaje, opinii, poziții ale liderilor și instituțiilor UE. Spre deosebire de rezultatele indicate de cercetări anterioare ale cadrării imigrației în spațiul european, nu a fost identificată o tendință de securitizare a discursului, în știrile cu cadraj principal ordinea publică sau securitatea nefiind realizate mențiuni explicite privind amenințări prezentate de imigrație sau imigranți. În mare parte, știrile fac referire la migrația ilegală, fiind catalizate de comunicate ale autorităților privind depistări la graniță sau destructurări de rețele de trafic, motiv pentru care tonalitatea în 42%

dintre comunicări este negativă. Cu toate acestea, remarcăm că tonalitatea negativă nu este îndreptată asupra imigranților sau acțiunilor acestora, ci mai degrabă este redată „din oficiu” în cazul temelor care descriu infracțiuni, așa cum este și migrația ilegală.

Publicațiile din presă sunt marcate predominant de cadrulul economic, aspect ce reliefează asocierea frecventă a imigrației cu ocuparea forței de muncă sau alte evoluții din piața muncii. Prezența redusă a cadrajelor de impact uman, care să evedențieze detalii particulare din experiența imigranților întărește faptul că imigrația nu este văzută ca un fenomen cauzat de specificul țării de origine, ci mai degrabă de oportunitățile și atractivitatea țării gazdă

În Figura 4, regăsim „norul” atributelor utilizate în știrile analizate, cu mențiunea că acestea descriu în mare parte imigrația ilegală, având în vedere prevalența subiectului, respectiv imigranții. Din analiza cuvintelor extrase, se observă o dualitate în portretizarea imigrației în media românească. Termeni precum „ilegal” și „fraudulos” indică o asociere negativă și o accentuare a aspectelor problematice legate de migrație. În contrast, sunt utilizați termeni care evedențiază contribuții pozitive ale imigranților, precum „oportunitate”,

„profitabil” sau „harnic”, care indică recunoașterea valorii lor economice, mai ales în sectoare deficitare. Totodată, descrieri precum „ieftin” sau „necalificați” sugerează o percepție a imigranților ca forță de muncă accesibilă și utilă, dar uneori subapreciată.

În plan cultural, apar referiri la originea imigranților, cum ar fi „asiatici” sau „afro-asiatici”, ceea ce reflectă percepții privind zone predominante de origine a imigranților, dar și o distanțare de tipul „noi – ei”, aspect întărit de utilizarea frecventă a termenului „străin”. Totuși, expresii precum „impresionant” sau „incredibil” sugerează și o recunoaștere pozitivă a experiențelor imigranților în parcursul lor.

Figura 1: Norul atributelor imigrației și imigranților din știrile din presa românească, publicate în perioada 15 august - 15 octombrie 2024

De asemenea, imigranții sunt uneori portretizați ca fiind „vulnerabili”, „dependenți” sau „sacrificați”, ceea ce sugerează o preocupare pentru condițiile dificile cu care se confruntă. Expresii precum „tratați” și „îngrijiți” indică o atenție acordată nevoii lor de protecție și sprijin. Cu toate acestea, știrile în care astfel de termeni sunt prezenți sunt relativ puține, evidențiind lipsa de interes asupra altor elemente precum integrarea și calitatea vieții, marginalizate în comparație cu statisticile privind numărul de persoane care accesează țara și contribuțiile economice.

IV. CONCLUZII

Prezenta cercetare evidențiază faptul că imigrația este un subiect abordat sporadic în presa românească, fiind tratat predominant în contexte economice și de ordine publică. Cadrajul economic este cel mai frecvent întâlnit, accentuând asocierea imigrației cu deficitul de forță de muncă și cu oportunitățile din piața muncii. Tonalitatea acestui cadru este preponderent pozitivă, reflectând rolul imigranților ca actori economici valoroși. Totuși, portretizarea acestora rămâne adesea limitată la dimensiunea utilitaristă, ignorând aspecte sociale și umane relevante.

Deși o parte dintre știri includ elemente de impact uman și încercări de „umanizare” a fenomenului migrației, aceste încadrări sunt relativ rare. Povestirile individuale și detaliile despre experiențele imigranților sunt marginale, ceea ce indică o abordare axată mai mult pe statistici și generalități decât pe dimensiunile sociale și emoționale ale imigrației. Prezența frecventă a cadrului ordinii publice subliniază o focalizare asupra migrației ilegale și asupra activităților autorităților în gestionarea acestui fenomen. Cu toate acestea, discursul nu este securitizat, iar imigranții nu sunt prezentați ca o amenințare directă, tonalitatea negativă fiind asociată mai degrabă cu aspectele infracționale, precum destructurarea rețelelor de trafic sau depistarea cazurilor de intrare frauduloasă.

Reglementarea externă, responsabilitatea și alte cadre secundare apar sporadic în știri, fiind invocate în contexte specifice, precum relațiile internaționale sau gestionarea imigranților în cadrul politicilor europene. Dimensiunea morală și problemele etice legate de imigrație sunt aproape absente, reflectând o lipsă de interes pentru integrarea și calitatea vieții imigranților. De asemenea, expresiile utilizate în articole sugerează o dualitate a percepției imigrației: pe de o parte, sunt evidențiate contribuțiile economice pozitive, iar pe de altă parte, sunt subliniate dificultățile legate de migrația ilegală și provocările aferente.

În ansamblu, analiza indică faptul că imigrația este tratată de presă mai degrabă ca un fenomen economic și administrativ decât ca o realitate complexă ce implică multiple dimensiuni sociale, culturale și umane. Integrarea imigranților și calitatea vieții acestora sunt subiecte marginalizate, ceea ce sugerează nevoia unei abordări mai echilibrate și diversificate în scrierile despre imigrație.

BIBLIOGRAFIE

- Balch, A., & Balabanova, E. (2014). Ethics, Politics and Migration: Public Debates on the Free Movement of Romanians and Bulgarians in the UK, 2006–2013. *Politics*, 19–25.
- Boydstun, A. E., Gross, J. H., Resnik, P., & Smith, N. (2013). Identifying Media Frames and Frame Dynamics Within and Across Policy Issues. *New Directions in Analyzing Text as Data Workshop*, London. Preluat pe 01 04, 2025, de pe <https://faculty.washington.edu/jwilker/559/frames-2013.pdf>
- Caviedes, A. (2015). An Emerging 'European' News Portrayal of Immigration? *Journal of Ethnic and Migration Studies* , 897–917 .
- Chouliaraki, L., & Zaborowski, R. (2017). Voice and community in the 2015 refugee crisis: a content analysis of news coverage in eight European countries. *International Communication*, 613–635.
- Dragojević, M. (2019). Migration, Revisiting the Concepts of Forced and Voluntary. *ASN World Convention*. Columbia University 2.
- Entman, R. M. (1993). Framing: Toward Clarification of A Fractured Paradigm. *Journal of Communication*, 51–58.
- Georgiou, M., & Zaborowski, R. (2017). *Media coverage of the "refugee crisis": A cross-European perspective* . Council of Europe.
- IOM. (2019). Who Is a Migrant? Preluat pe 01 06, 2025, de pe <https://www.iom.int/who-is-a-migran>
- Irod, R. G. (2024, 08). Limitele și constrângerile Convenției privind Refugiații. România: Centrul pentru Studiul Dezvoltării Internaționale și Migrației . Preluat de pe <https://dim.politice.ro/wp-content/uploads/2024/08/EC-2024.-5-romana.pdf>
- Jakob-Moritz, E., Meltzerb, C. E., Heidenreicha, T., Herrero, B., Theorind, N., Fabienne, L., . . . Strömbäck, S. (2018). The European media discourse on immigration and its effects: a literature review. *ANNALS OF THE INTERNATIONAL COMMUNICATION ASSOCIATION*, 207 – 223.
- Kovář, J. (2023). Media framing of immigrants in Central Europe in the period surrounding the refugee crisis: Security, negativiy, and political sources. *Communications*, 5–27.

- Kroon, A., Kluknavská, A., Vliegenthart, R., & Boomgaarden, H. G. (2016). Victims or perpetrators? Explaining mediaframing of Roma across Europe. *European Journal of Communication*, 375–395.
- Meeusen, & Jacobs. (2017). Television News Content of Minority Groups as an Intergroup Context Indicator of Differences Between Target-Specific Prejudices. *Mass Communication and Society*, 213–240.
- OIM. (2019). Glossary on Migration. International Migration Law. 2019. (A. C. Sironi, & E. M., Ed.) Geneva. Preluat de pe file:///C:/Users/AA/Downloads/IML_34_Glossary.pdf
- Semetko, H., & Valkenburg, P. M. (2000). Framing European politics: A content analysis of press and television news. *Journal of Communication*, 93–10.
- Tewksbury, D., & Scheufele, D. (2019). News Framing Theory and Research. În B. J., & M. Oliver, *Media effects: Advances in theory and research*. Hillsdale: Erlbaum.
- The Conversation. (2025, 07 5). *Criminals, terrorists and freeloaders: how migrants are portrayed in the European media*. Preluat de pe <https://theconversation.com/criminals-terrorists-and-freeloaders-how-migrants-are-portrayed-in-the-european-media-208524>
- Tsegay, S. M. (2023, 08 26). International Migration: Definition, Causes and Effects. Basel, Elveția. Preluat pe 01 06, 2025, de pe file:///C:/Users/AA/Downloads/genealogy-07-00061.pdf
- van Gorp, B. (2005). Where is the Frame? Victims and Intruders in the Belgian Press Coverage of the Asylum Issue. *European Journal of Communication*, 484–507.
- Vincze, H. O., Meza, R., & Balaban, D. (2021). Frame Variation in the News Coverage of the Refugee Crisis: The Romanian Perspective. *East European Politics and Societies*, 113 – 135.
- Vliegenthart, R., & Roggeband, C. (2007). Framing immigration and integration. *International Communication Gazette*, 295–319.